

Sygn. akt III AUa 312/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajączkowski

Sędziowie: SA Lucyna Guderska (spr.)

SA Beata Michalska

Protokolant: sek. sądowy B. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 lutego 2020 r. w Ł.

sprawy A. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury górniczej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 14 lutego 2019 r. sygn. akt V U 582/18

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III AUa 312/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 lipca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał A. Z. emeryturę od 17 kwietnia 2018 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 2008 r. do grudnia 2017 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wynosił 237,37 %. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 28 lat i 9 miesięcy okresów składkowych oraz 9 miesięcy okresów nieskładkowych. Okres pracy górniczej został obliczony według następującego przelicznika: 130 miesięcy x 1,8 = 234,0 miesięcy, 198 miesięcy x 1,2 = 237,6 miesięcy tj. łącznie 471,6 miesięcy. Wysokość świadczenia została ustalona na kwotę 5.630,20 zł a jego wypłata zawieszona z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczonego zatrudnienia.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę przez przyznanie prawa do zastosowania przelicznika 1,8 do wysokości emerytury w wyniku zaliczenia do pracy górniczej liczonej w wymiarze półtorakrotnym pracy świadczonej na rzecz (...) S.A. O. (...) B. w R. od 16.10.1990 r. do 16.11.2006 r. Wskazał, że wykonywał wówczas, bez względu na nazewnictwo stanowisk pracy, pracę górniczą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce, bezpośrednio w przodku, wykonując prace mechaniczne na koparkach i zwalówarkach, czyli prace przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń, tj. na stanowisku wymienionym w załączniku nr 3 dział III,

poz. 7 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r., uprawniającym do przeliczenia emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według obowiązujących stawek.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z 14 lutego 2019r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał A. Z. prawo do ustalenia wysokości emerytury górniczej przy zastosowaniu przelicznika 1,8 do pracy górniczej za okres od 16 października 1990 r. do 16 listopada 2006 r. (pkt 1) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. na rzecz A. Z. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

Sąd Okręgowy ustalił, że A. Z., urodzony (...), złożył w dniu 19 kwietnia 2018 r. wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej, jednocześnie wnosząc o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa.

Po rozpoznaniu powyższego wniosku organ rentowy wydał w dniu 5 lipca 2018 r. objętą sporem decyzję.

Do stażu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresu od 16.10.1990 r. do 14.01.2007 r. na stanowisku montera koparki i zwalowarki na odkrywce, mechanika maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce, ślusarza remontowego na odkrywce, wskazując, że stanowiska te nie figurują w załączniku nr 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r.

W dniu 2 września 1988 r. wnioskodawca został zatrudniony w Kopalni (...) w R. na czas nieokreślony na stanowisku montera koparek i zwalowarek na odkrywce na oddziale (...) B..

W okresie od 28 kwietnia 1989 r. do 4 października 1990 r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Z dniem 16 października 1990 r. został ponownie zatrudniony na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń górniczych w Oddziale M-1. Angażem z 1 lutego 1993 r. został przeniesiony na stanowisko ślusarza remontowego na odkrywce. W okresach: od 20 do 25 kwietnia 1989 r., od 5 do 15 października 1990 r. i od 5 do 11 kwietnia 1993 r. przebywał na urlopie bezpłatnym. Od dnia 1 lipca 2003 r. powierzono wnioskodawcy funkcję przodowego.

Z dniem 17 listopada 2006 r. A. Z. powierzono funkcję mechanika maszyn i urządzeń górniczych w przodku. Z dniem 15 stycznia 2007r., na wniosek sztygara oddziałowego, wnioskodawcy zmieniono nazwę stanowiska pracy ze „ślusarza remontowego na odkrywce” na „mechanika maszyn i urządzeń górniczych”. Angażem z dnia 1 stycznia 2009 r. powierzono wnioskodawcy stanowisko mechanika maszyn i urządzeń górniczych w przodku w oddziale M-5.

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna na posiedzeniu w dniu 30 stycznia 2008 r. ustaliła, że A. Z. w okresach:

- od 2 września 1988 r. do 14 stycznia 2007 r. stale przez (...) dniówki jako rzemieślnik był zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku wykonujący prace mechaniczne, tj. na stanowisku wymienionym w dziale III pkt 7 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r.

Ponadto ustaliła, że A. Z. wykonywał obowiązki mechanika posiadając angaże na montera koparek i zwalowarek.

Pismem z 18 czerwca 2018 r. (...) S.A. Oddział Kopalnia (...) poinformowała, że Komisja Weryfikacyjna ustaliła, że w okresach zatrudnienia od 02.09.1988 r. do 27.04.1989 r. oraz od 16.10.1990 r. do 14.01.2007 r. posiadając angaże na stanowiska – monter koparek i zwalowarek na odkrywce, mechanik maszyn i urządzeń górnictwa odkrywkowego, ślusarz remontowy na odkrywce, mechanik maszyn i urządzeń górniczych w przodku, ubezpieczony wykonywał pracę górniczą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bezpośrednio w przodku, która swym charakterem odpowiada pracy na stanowisku rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy

na koparkach i zwałowarkach wykonujący prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń (Rozp. (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, Załącznik 3 dział III poz. 7).

Pismem z dnia 11 czerwca 2018 r. pracodawca wnioskodawcy poinformował, że w okresie od 16 października 1990 r. A. Z. był zatrudniony:

1/ od 16.10.1990 r. do 30.06.1991 r. na stanowisku mechanik maszyn i urządzeń górnictwa odkrywkowego w Oddziale Maszynowym Koparek N. M.-1. Bezpośrednio w przodku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu zespołów i urządzeń na koparkach i zwałowarkach. W okresie od 16.10.1990 do 31.01.1991 - praca w brygadzie utrzymania ruchu w systemie I-zmianowym bez styków; w okresie od 1.02.1991 do 30.06.1991 – system 4- brygadowy – bez styków.

2/ od 1.07.1991 r. do 16.11.2006 r. na stanowisku ślusarz remontowy na odkrywce:

a) od 1 lipca 1991 r. do 31 grudnia 2001 r. w Oddziale Maszynowym Koparek N. m-1.

b) od 1 stycznia 2002 r. do 30 czerwca 2005 r. w Oddziale Maszynowym m-1,

c) od 1 lipca 2005 roku do 14 września 2006 roku w Oddziale Maszynowym Koparek m-1 ,

d) od 15 września 2006 r. do 16 listopada 2006 r. w Oddziale Maszynowym Koparek i Zwałowarek m-1,

bezpośrednio w przodku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu zespołów i urządzeń na koparkach lub koparkach i zwałowarkach. Praca w brygadzie utrzymania ruchu w systemie 4-bryg. bez styków.

3. od 17.11.2006 r. do nadal na stanowisku mechanik maszyn i urządzeń górniczych w przodku:

- 17.11.2006 r. do 31. 12. 2008 r. w Oddziale Maszynowym Koparek i Zwałowarek m-1 system 4- brygadowy – bez styków;

- 01.01.2009 r. do 31.01.2010 r. w Oddziale Mechanicznym Remontów Bieżących – m-5 system 3-zmianowy – bez styków;

- 01.02.2010 r. do nadal w Oddziale Mechanicznym P/B. m-1 – praca w systemie 2-zmianowym – bez styków, a od 01.01.2013 w systemie 4-brygadowym – bez styków bezpośrednio w przodku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu zespołów i urządzeń na koparkach i zwałowarkach.

Ponadto poinformowano, że od 17 listopada 2006 r. wnioskodawca będąc zatrudniony na stanowisku mechanik maszyn i urządzeń górniczych w przodku wykonywał w tym samym oddziale te same czynności co przed zmianą nazewnictwa stanowiska pracy.

Do zakresu czynności dla stanowiska mechanik maszyn i urządzeń górniczych w przodku należały prace kontrolne, obsługowe, konserwacyjne, smarownicze, naprawcze i remontowe na koparkach: SRs 2000, ERs 710, SchRs 4600x30, SchRs 4000x50, SchRs 4000x37,5 zwałowarkach: (...) i (...) oraz maszynach pomocniczych: przenośnikach samojezdnych: (...) i 2, stołach załadowniczych, wozach kablowych, wózkach zrzutowych. Obejmowały one m.in.:

- kontrolę, obsługę i konserwację urządzeń,

- demontaż i montaż zespołów napędowych (silnik-przekładania),

- demontaż i montaż bębnow napędowych, zwrotnych, napinających, odbojowych,

- wymianę płyt gąsienicowych, wózków jezdnych, rolek podtrzymujących, kół napędowych i napinających,
- wymianę łożysk,
- wymianę lin i kół linowych,
- naprawę elementów konstrukcyjnych,
- wymianę i naprawę ciągów komunikacyjnych (schody, podesty barierki),
- wymianę ślizgów i wykładzin,
- obsługę układów smarowniczych i urządzeń hydrauliki siłowej,
- konserwację, naprawę, remont urządzeń dźwigowych na maszynach podstawowych.

W dniu 5 kwietnia 2018 r. (...) S.A. Oddział Kopalnia (...) z siedzibą w R. wystawiła wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazała, że wnioskodawca wykonywał pracę górniczą od 2 września 1988 r. do 27 kwietnia 1989 r. oraz od 16 października 1990 r. do nadal na stanowisku rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach wykonując prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń wymienione w Załączniku nr 3, Dział III, pozycja 7 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r.

Oddział Maszynowy Koparek N. był oddziałem mechanicznym i zajmował się naprawami maszyn. Obecnie nazwa oddziału to Oddział Maszynowy Koparek i Zwałowarek. Praca w oddziale polegała na wykonywaniu prac naprawczych bieżących, które służyły utrzymaniu ruchu bieżącego koparki. Prace naprawcze dotyczyły przede wszystkim: silników, przekładni, hamulców, kół jezdnych, płyt gąsienicowych, bębnow napędowych, zwrotnych podtrzymujących, wymiany lin, krążków liniowych, urządzeń hydraulicznych i pneumatycznych. Na innych maszynach praca oddziału nie była wykonywana. Sztymar zmianowy decydował rano każdego dnia na jaką koparkę mają się udać górnicy, tj. tam gdzie była awaria, tam, gdzie należało wykonać przeglądy. Do stałych prac należały: kontrola, obsługa, konserwacja zespołów napędowych (silnik-przekładnia), bębnow napędowych oraz taśmociągów na koparce. Zajmowano się także naprawą olinowania masztów, układów smarowniczych, urządzeń hydraulicznych. Pracowano po 8 godzin dziennie.

Praca wnioskodawcy polegała na wykonywaniu prac mechanicznych na koparkach nadkładowych. Do jego obowiązków należało: konserwacja, montaż i demontaż podzespołów tj. silników elektrycznych, przekładni, bębnow napędowych, zwrotnych, podtrzymujących, wymiana płyt gąsienicowych, wózków jezdnych, rolek podtrzymujących, obsługa i kontrola tych maszyn w zakresie tych podzespołów, prace modernizacyjne, smarownicze, konserwacyjne. Rano kierowany był przez sztygara lub kierownika oddziału na odpowiednią koparkę w zależności od tego, jaka była potrzeba. Kierowano go tylko i wyłącznie do koparki wielonaczyniowej. Miejscem jego pracy była zawsze koparka. Pracował w systemie czterobrygadowym. Jeden mechanik na koparce był na obsłudze stałej, a pozostali (w tym wnioskodawca) byli kierowani w zależności od potrzeb. Koparki, na których pracował, pracowały tylko i wyłącznie w przodku. Wnioskodawca wykonywał remonty bieżące mające na celu utrzymanie stałego ruchu pracy koparki. W porównaniu do okresu, gdy miał angaż montera koparek i zwałowarek, który został uznany w wymiarze 1,5 krotnym, jego późniejsza praca niczym się nie różniła od poprzedniej. Wykonywał te same obowiązki. Koparki, na których pracował urabiały nakład oraz częściowo węgiel.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne. Wskazał, że przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się - stosownie do treści art. 51 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z zastrzeżeniem ust. 2 - następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;

3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;

4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Przy ustalaniu wysokości emerytury górniczej przelicznik 1,8 za każdy rok pracy - jak wynika z art. 51 ust 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - stosuje się wyłącznie do pracy, o której mowa w art. 50d tej ustawy. Pracami, do których stosuje się przelicznik 1,8 - zgodnie z art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy - jest praca w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębeniu szybów i robotach szybowych.

Sąd stwierdził, że wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie zaliczane jest do pracy górniczej oraz wykonywanej w przodkach uwzględnianej w rozmiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 50d ust. 3. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 r., Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (t.j.: Dz. U. z 1995 r., Nr 30, poz. 154). Wykaz ten obowiązuje jednak jedynie w takim zakresie, w jakim jego przepisy nie są sprzeczne z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS. A zatem zakładowe wykazy stanowisk, na których wykonywana jest praca górnicza, muszą być zgodne z wykazem nr 2 stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia, obejmującego stanowiska pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego uważa się za pracę górniczą lub wykazem nr 3 stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia, obejmującego stanowiska pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym. Jednakże dokonana przez pracodawcę kwalifikacja zajmowanego przez konkretnego pracownika stanowiska, jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej, nie przesądza jeszcze o zaliczeniu zatrudnienia na tym stanowisku do pracy górniczej. O uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu omawianych przepisów nie decyduje bowiem treść wymienionych dokumentów, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999, nr 6, poz. 213, z dnia 22 marca 2001r., II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002, nr 22, poz. 553 oraz z dnia 2 czerwca 2010r., I UK 25/10, LEX nr 621137). Rozporządzenie wykonawcze nie może zatem przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca. Tym samym, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowić muszą zawsze punkt wyjścia do oceny zasadności roszczeń emerytalnych wnioskodawcy. Innymi słowy zastosowanie przelicznika 1,8 do pracy ubezpieczonego na stanowisku wymienionym w załączniku nr 3 do rozporządzenia wymaga, by praca ta odpowiadała treści art. 50 d ust 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Stwierdzenie zatem przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy górniczej, iż wnioskodawca w spornych okresach zajmował stanowiska wymienione w załączniku nr 3 do rozporządzenia dział III poz.7, tj. rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku, nie jest jeszcze równoznaczne z wykonywaniem przez niego pracy, o której mowa w art. 50d ustę 1 pkt 1 ustawy, jak chce jego pełnomocnik.

Sąd I instancji podniósł, że domagając się przeliczenia świadczenia emerytalnego z zastosowaniem przelicznika 1,8 do spornego okresu pracy górniczej ubezpieczony winien wykazać, że na zajmowanym stanowisku wykonywał prace wymienione w art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, tj. prace bezpośrednio związane z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz inne prace przodkowe, a zatem takie, które należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego polegającym na urobku i wydobywaniu kopaliny. Dotyczy to wyłącznie czynności stanowiących element ciągu technologicznego bezpośrednio

związany z procesem wydobycia węgla. Wykaz stanowisk pracy, określony pomocniczo w załączniku nr 3 do rozporządzenia, odnosi się zatem wyłącznie do wykonywanych zadań górnika, jeżeli spełniają one kryterium miejsca wykonywania pracy i jej charakteru określonego w przepisie art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2015 roku, I UK 293/14, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012 roku, I UK 295/11, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 roku, I UK 236/09; z dnia 22 kwietnia 2011 roku, I UK 360/10; z dnia 16 czerwca 2011 roku, (...) 381/10; 4 kwietnia 2012 roku, I UK 440/11; z dnia 28 kwietnia 2010 roku, I UK 339/09; opubl LEX; z dnia 18 marca 2015 roku, I UK 280/14, L. i wskazane w nich orzecznictwo).

Sąd podkreślił, że kluczową kwestią jest pojęcie przodka a przepisy nie definiują tego pojęcia i prac przodkowych. Przyjęcie ogólnej tezy, że przodkiem w kopalni węgla brunatnego jest każde miejsce prowadzenia robót górniczych związanych z odwadnianiem, udostępnianiem i eksploatacją złoża kopaliny, jej transportem i transportem nadkładu, a nadto zwałowaniem nadkładu, a następnie rekultywacją wyrobisk i zwałowisk, (związane z pracą koparek, spycharek, ładowarek, zwałowarek) nie odpowiada pojęciu "pracy przodkowej", wynikającej z wykładni przepisów art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazał, że w orzecznictwie SN kwestionuje się również zasadność rozszerzania samego pojęcia przodka wydobywczego, zauważając, że nie do zaakceptowania jest zapatrywanie, żeby miejsce przodka rozciągać na całą linię taśmociągów transportujących urobek, gdyż pojęcie przodka straciłoby swe znaczenie i tym sposobem nie można zaakceptować definicji "przodka", która wynika z opinii naukowo-technicznej i obejmuje wszystkie czynności związane z transportem kopaliny, realizowane w ramach ruchu zakładu górniczego (wyrok SN z 5 maja 2011 r., I UK 395/10).

Z powyższego – zdaniem Sądu Okręgowego - wynika, iż pojęcie przodka musi być wykładane w sposób ścisły i ograniczać się wyłącznie do miejsca pracy koparek wielonaczyniowych, albo jej bezpośredniego sąsiedztwa, w którym wydobywa się urobek. Praca przodowa polega zaś na urabianiu i ładowaniu urobku lub nakładu, albo jest bezpośrednio związana z procesem urabiania urobku.

Z analizy powołanych przepisów wynika również, w ocenie tego Sądu - w związku z ustawowym określeniem pojęcia pracy w przodkach - że dla zaliczenia pracy do stażu w wymiarze półtorakrotnym nie chodzi o jakąkolwiek pracę w przodku przy maszynach podstawowych, a wyłącznie o pracę rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonującego prace górnicze, mechaniczne, przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń, która to praca polega na montażu, likwidacji i transporcie obudów maszyn ładujących i transportujących w przodkach. Pod określeniem "inne prace przodkowe" należy zaś rozumieć inne prace górnicze w przodku, jednakże rodzajowo nie mniej obciążające, niż wymienione w powołanym przepisie ustawy art. 50d ust. 1 pkt 1. Stąd różnego rodzaju inne prace górnicze związane z eksploatacją, konserwacją i remontami urządzeń będących częścią składową układu technologicznego: koparka, taśmociąg, zwałowarka węgla nie mieszczą się w definicji pracy w przodkach z art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy.

W konsekwencji Sąd meriti stwierdził, że przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom kopalni węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym czas pracy górniczej w przodku tylko wówczas, gdy spełnia łącznie wszystkie wskazane w powołanych przepisach przesłanki: co do miejsca wykonywania pracy, co do rodzaju czynności, co do obsługi wskazanych w tym przepisie maszyn i urządzeń. Wypełnienie np. jedynie warunku pracy w przodku nie jest zatem wystarczające do uznania, że praca ta spełnia definicję z art. 50 d ust. 1 pkt 1 i znajduje się w wykazie III załącznika 3 poz. 1 lub poz.7 rozporządzenia.

Sąd podniósł, że z zeznań świadków i wnioskodawcy korespondujących z dokumentami zawartymi w aktach osobowych i częściowo z charakterystyką stanowiska pracy wnioskodawcy wynika, że A. Z. pracował wyłącznie w oddziale maszynowym, bezpośrednio związanym z wydobyciem węgla, poprzez utrzymywanie w ruchu maszyn podstawowych i dokonywanie bieżących napraw. Wnioskodawca pracował na koparkach wielonaczyniowych, wyłącznie przy utrzymaniu ruchu tych koparek. Do obowiązków A. Z. w spornym okresie należało: kontrola, obsługa i konserwacja urządzeń, demontaż i montaż zespołów napędowych (silnik-przekładania), demontaż i montaż bębnowych napędowych, zwrotnych, napinających, odbojowych, wymiana płyt gąsienicowych, wózków jezdnych, rolek podtrzymujących, kół napędowych i napinających, wymiana łożysk, wymiana lin i kół linowych, naprawa elementów

konstrukcyjnych, wymiana i naprawa ciągów komunikacyjnych (schody, podesty barierki), wymiana ślizgów i wykładzin, obsługa układów smarowniczych i urządzeń hydrauliki siłowej, konserwacja, naprawa, remont urządzeń dźwigowych na maszynach podstawowych.

Wskazał, że wnioskodawca świadczył prace diagnostyczne, konserwacyjne, naprawcze i remontowe koparek węglowych wielonaczyniowych i łańcuchowych, czyli urządzeń wydobywczych. Pracował w systemie czterobrygadowym, bez styków. Dokonywał oględzin maszyn podstawowych urabiających węgiel, regulował układy hamulcowe i hydrauliczne, wymieniał silniki, łożyska, przekładnie, bębny, linie, koła oraz płyty na podwoziu, uzupełniał smary a także brakujące elementy w lejach i suwnicach. Skarżący wykonywał naprawy i bieżące przeglądy tylko i wyłącznie na maszynach wydobywczych, na których były zamontowane urządzenia dźwigowe. Urządzenia pomocnicze, które naprawiał wnioskodawca, były integralną częścią maszyny wydobywczej. Wszystkie prace wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w przodku, gdzie znajdowała się koparka wydobywająca urobek.

Zdaniem Sądu Okręgowego, dokonane ustalenia faktyczne prowadzą do jednoznacznego wniosku, że w okresie od 16 października 1990 r. do 16 listopada 2006 r. wnioskodawca pracując na stanowiskach nazwanych: mechanik maszyn i urządzeń górnictwa odkrywkowego oraz ślusarz remontowy na odkrywce, wykonywał obowiązki przewidziane dla rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku wykonując prace mechaniczne. W konsekwencji należało uznać, że rodzaj prac wykonywanych przez wnioskodawcę odpowiada pracy wymienionej pod pozycją 7 w dziale III załącznika 3 powyżej cytowanego rozporządzenia, tj. pracy rzemieślników zatrudnionych na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujących prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń, a zatem praca ta podlega uwzględnieniu w półtorakrotnym wymiarze.

Wnioskodawca wykazując zatem, że w okresie od 16 października 1990 r. do 16 listopada 2006 r. wykonywał pracę wymienioną w art. 50d ust.1 pkt 1 ustawy, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, uprawniony jest do przeliczenia swojego świadczenia emerytalnego za sporny okres z zastosowaniem przelicznika 1,8.

Praca odwołującego w spornym okresie była pracą w przodku bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych, wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zatem może być zaliczona do stażu pracy w wymiarze półtorakrotnym oraz do wysokości emerytury z przelicznikiem 1,8.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ §2 k.p.c. orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., ustalając ich wysokość na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył organ rentowy, zaskarżając je w całości i zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wadliwą ocenę dowodów oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, przez przyjęcie, iż A. Z. w okresie od 16.10.1990 r. do 16.11.2006 r. wykonywał prace przodkowe, podczas gdy okoliczność ta nie została dostatecznie potwierdzona w zebranych materiale dowodowym;

- naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) przez przyjęcie że A. Z., w okresie od 16.10.1990 r. do 16.11.2006 r., wykonywał pracę górniczą wymienioną w art. 50d ust. 1 pkt 1.

Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że Sąd Okręgowy przyjął założenie (posiłkując się zeznaniami świadków, których nie pytał jednak, jak rozumieją oni pojęcie przodka, a z udziału w wielu sprawach sądowych organ rentowy ma wiedzę, że pracownicy (...) B. często utożsamiają przodek z całą odkrywką - co czyni ich zeznania mało wiarygodnymi), że skoro ubezpieczony pracował przy naprawie koparek nadkładowych i zwałowarek, to pracował w przodku. Zgodnie z przywołanym przez Sąd Okręgowy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16.04.2014 r., III AUa 1121/13, przyjęcie ogólnej tezy, że przodkiem w kopalni węgla brunatnego jest każde miejsce prowadzenia robót górniczych związanych z odwadnianiem, udostępnianiem i eksploatacją złoża kopaliny, jej transportem i transportem nadkładu, a nadto zwałowaniem nadkładu, a następnie rekultywacją wyrobisk i zwałowisk, (związane z pracą koparek, spycharek, ładowarek, zwałowarek) nie odpowiada pojęciu "pracy przodkowej", wynikającej z wykładni przepisów art. 50d ust. 1 pkt 1 u.e.r.f.u.s.

Skarżący zaznaczył przy tym, że nie każda naprawa koparki nadkładowej czy zwałowarki jest pracą przodkową. Ponadto pojęcie przodka musi być wykładane w sposób ścisły - wynika z tego zatem, że naprawy koparek nadkładowych czy zwałowarek przeprowadzane poza przodkiem (po wycofaniu maszyny podstawowej z przodka) nie mogą być kwalifikowane jako praca przodkowa.

Organ rentowy podniósł, że ubezpieczony niewątpliwie nie pracował w systemie stykowym, zatem nie należał do grupy tych rzemieślników zajmujących się naprawami i konserwacją koparek nadkładowych i zwałowarek, którzy dokonywali zmiany na stanowisku pracy, tj. przy koparce, czy zwałowarce - co budzi uzasadnione wątpliwości co do pracy przodkowej ubezpieczonego. Podkreślił nadto, że z zakresu czynności wnioskodawcy wynikają prace takie jak: demontaż i montaż zespołów napędowych (silnik - przekładnia); demontaż i montaż bębnow napędowych, zwrotnych, napinających, odbojowych; wymiana płyt gąsienicowych, wózków jezdnych, rolek podtrzymujących, kół napędowych i napinających; wymiana łożysk; wymiana lin i kół linowych; naprawa elementów konstrukcyjnych; które świadczą o pracy ubezpieczonego przy remontach głównych, okresowych, bądź przy większych awariach koparek nadkładowych i zwałowarek, podczas których koparki te, czy zwałowarki były wycofywane z przodka i wówczas naprawiane.

Skarżący podniósł, że nie każda naprawa koparki nadkładowej, czy zwałowarki jest (i może być) wykonywana w przodku, a odwołujący się, zdaniem organu rentowego, dokonywał napraw poza przodkiem. Podkreślił przy tym, że miejsce wykonywania pracy ma w tym przypadku bardzo istotne znaczenie - zatem naprawy maszyn podstawowych, by mogły być zaliczone do pracy przodkowej, muszą być faktycznie wykonywane w przodku, a nie w innym miejscu na odkrywce, bowiem gdyby miejsce wykonywania danej pracy nie było tak istotne, to wystarczyłoby umieścić warsztat w obrębie odkrywki, a wówczas naprawy maszyn podstawowych - wykonywane w tym warsztacie - również byłyby zaliczane do pracy przodkowej, co stoi w wyraźnej sprzeczności z wykładnią językową przepisu art. 50d ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczony wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie, skutkując koniecznością uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Za zasadny należy bowiem uznać zarzut wydania zaskarżonego rozstrzygnięcia w dowolnie ustalonym stanie faktycznym, z naruszeniem dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c.

Kwestią sporną w przedmiotowej sprawie jest ustalenie, czy A. Z. w okresie zatrudnienia w Kopalni (...) w R. (obecnie (...) z siedzibą w R.) od 16 października 1990r. do 16 listopada 2006r. wykonywał pracę górniczą wymienioną w przepisie art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r., p. 887 ze zm.), która przy ustalaniu wysokości jego emerytury uprawniałaby do zastosowania przelicznika 1,8 określonego w art. 51 ust. 1 pkt 2 tej ustawy. Stosownie bowiem do treści art. 51 ust. 1 pkt 2 w/w

ustawy, przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się z zastrzeżeniem ust. 2, przelicznik 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d.

Zwrócić należy uwagę, że ustawodawca odróżnił pracę górniczą (zwykłą), którą w kopalniach węgla brunatnego jest zatrudnienie na odkrywce przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża (art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy) od pracy górniczej kwalifikowanej, którą zalicza się w wymiarze półtorakrotnym, gdy praca ta jest wykonywana w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych (art. 50d ust. 1 pkt 1). Szczegółowe określenie stanowisk pracy, na których zatrudnienie zalicza się dla celów emerytalnych w wymiarze półtorakrotnym powierzone zostało ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarby Państwa (art. 50d ust. 3 ustawy). Pod rządem ustawy emerytalno-rentowej z 17 grudnia 1998r. nowe rozporządzenie nie zostało wydane, dlatego też na podstawie art. 194 tej ustawy, zachowało moc rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r., Nr 2, poz. 8). Wykaz stanowiący załącznik Nr 3 do w/w rozporządzenia, w części III wymieniający stanowiska pracy, na których okresy pracy zalicza się w wymiarze półtorakrotnym w kopalniach węgla brunatnego, obejmuje m.in. stanowiska rzemieślników zatrudnionych na odkrywce bezpośrednio w przodku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwalówarkach, wykonujących prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń (pkt 7). Nie ulega wątpliwości, że aby praca na tych stanowiskach była uwzględniona do emerytury górniczej w wymiarze półtorakrotnym (czyli z przelicznikiem 1,8), musi być wykonywana nie tylko stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce, ale też – w myśl art. 50d ust. 1 pkt 1 w/w ustawy emerytalno-rentowej - w przodku.

W świetle powyższych rozważań, dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kluczowe znaczenie ma zatem ustalenie, czy w spornym okresie A. Z., zajmując kolejno stanowiska mechanika maszyn i urządzeń górniczych oraz ślusarza remontowego na odkrywce, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace bezpośrednio w przodku. Tymczasem, jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd Okręgowy ograniczył ustalenia zasadniczo jedynie do rodzaju prac, jakie ubezpieczony wykonywał w spornym okresie. Ustalił bowiem, że do obowiązków A. Z. należało: kontrola, obsługa i konserwacja urządzeń, demontaż i montaż zespołów napędowych (silnik-przekładania), demontaż i montaż bębnow napędowych, zwrotnych, napinających, odbojowych, wymiana płyt gaśnicowych, wózków jezdnych, rolek podtrzymujących, kół napędowych i napinających, wymiana łożysk, wymiana lin i kół linowych, naprawa elementów konstrukcyjnych, wymiana i naprawa ciągów komunikacyjnych (schody, podesty barierki), wymiana ślizgów i wykładzin, obsługa układów smarowniczych i urządzeń hydrauliki siłowej, konserwacja, naprawa, remont urządzeń dźwigowych na maszynach podstawowych. Jednocześnie Sąd ten ustalił, że praca ubezpieczonego polegała na wykonywaniu prac mechanicznych na koparkach nadkładowych a koparki, na których pracował pracowały tylko w przodku. Ustalenia w tym ostatnim zakresie Sąd oparł wyłącznie na podstawie zeznań świadków oraz ubezpieczonego, przy czym – jak zasadnie podnosi skarżący – w żaden sposób nie dociekał, co świadkowie i sam ubezpieczony rozumieją pod pojęciem przodka. Zgodzić się przy tym należy z organem rentowym, a co Sądowi jest notoryjnie znane z innych spraw dotyczących wykonywania pracy górniczej w (...), że pracownicy Kopalni (...) utożsamiają przodek z terenem całej odkrywki. Nie sposób przy tym pominąć, że z dokumentacji zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego nie wynika, by w całym spornym okresie wykonywał on pracę w przodku. Przeciwnie, treść wniosku Sztygara Oddziałowego Oddziału Maszynowego M-1 z 20.06.2003r. (k. 37 I części akt osobowych) świadczyć może, że ubezpieczony jako mechanik maszyn i urządzeń układu (...) (kod (...)) pracy w przodku nie wykonywał, a bezpośrednio w przodku prace wykonywali czterej pierwsi wymienieni w tym wniosku pracownicy, w tym również zajmujący stanowisko mechanika maszyn i urządzeń układu (...), którym przydzielono kod (...). Znamienne jest przy tym, że dopiero od 17 listopada 2006r., czyli już po upływie spornego okresu, powierzono ubezpieczonemu stanowisko mechanika maszyn i urządzeń górniczych w przodku, podczas gdy we wcześniejszym okresie nie zajmował on stanowiska z określeniem „w przodku”. Ponadto z zeznań świadka R. S. wynika, że do stałych prac brygady, w której pracował z ubezpieczonym, należała

kontrola, obsługa i konserwacja zespołów napędowych (silnik-przekładnia), bębny napędowe oraz ogólnie mówiąc dróg transportu urobku, tj. taśmociągów na koparce. Tymczasem taśmociągi transportujące urobek lub nadkład niewątpliwie nie znajdowały się wyłącznie w przodku czy też w jego bezpośrednim sąsiedztwie ale rozciągały się na terenie całej odkrywki. Przodek zaś to teren prac bezpośrednio przy urobku i wydobywaniu kopaliny, a zatem całego wielokilometrowego wyrobiska nie można utożsamiać z przodkiem. W zeznaniach świadków i ubezpieczonego pojawiają się stwierdzenia, iż miejscem pracy ubezpieczonego była koparka wielonaczyniowa/koparka nadkładowa i że sztygar decydował danego dnia, na jaką koparkę ubezpieczony ma się udać. Jednakże Sąd Okręgowy nie ustalił, gdzie dokładnie znajdowały się maszyny, których naprawą zajmował się A. Z. i czy istotnie były to tylko naprawy bieżące. Poza sporem jest bowiem, że ubezpieczony nie pracował w systemie stykowym, a zatem nie należał do grupy rzemieślników zajmujących się naprawami oraz konserwacją koparek i zwałowarek, którzy dokonywali zmiany na stanowisku pracy, tj. przy koparce czy zwałowarce. Budzi to uzasadnione wątpliwości, czy ubezpieczony prace mechaniczne przy koparkach nadkładowych wykonywał rzeczywiście w przodku. Ponadto z zakresu czynności ubezpieczonego, potwierdzonych także zeznaniami świadków, wynika, że do obowiązków A. Z. należał demontaż i montaż zespołów napędowych (silnik-przekładnia), bębnów napędowych, zwrotnych, napinających, odbojowych, wymiana płyt gąsienicowych, wózków jezdnych, rolek podtrzymujących, kół napędowych i napinających, wymiana łożysk, wymiana lin i kół linowych, naprawa elementów konstrukcyjnych, które to naprawy wykonywane są raczej podczas remontów głównych lub okresowych, podczas których maszyny (koparki lub zwałowarki) wycofywane są z przodka. Tymczasem naprawy koparek nadkładowych czy zwałowarek przeprowadzane poza przodkiem (po wycofaniu maszyny z przodka wydobywczego) nie mogą być kwalifikowane jako praca przodkowa w rozumieniu art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej.

Odnosząc się do podniesionej w odpowiedzi na apelację argumentacji, że ubezpieczony wykonywał taką samą pracę, jak L. Ś. (1), czy S. N. (1), którym w postępowaniu sadowym zaliczono okresy pracy w (...) B." w wymiarze półtorakrotnym przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że prawomocny wyrok przyznający prawo do ustalenia wysokości emerytury, którego przesłanką był wymóg posiadania kwalifikowanej pracy górniczej, w żadnej mierze nie wiąże sądu rozpoznającego inną podmiotowo sprawę o ustalenie wysokości emerytury górniczej. Ponadto w powołanych sprawach L. Ś. (III AUa 1486/16) i S. N. (III AUa 89/17) jednoznacznie ustalono, że L. Ś. (1) i S. N. (1) pracowali na oddziale mechanicznym M-6 oznaczonym następnie jako M-3, który to oddział zajmował się usuwaniem bieżących awarii koparek węglowych znajdujących się w przodku. Tymczasem z niekwestionowanych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że ubezpieczony w spornym okresie pracował na oddziale M-1, którego pracownicy zajmowali się naprawami koparek nadkładowych i zwałowarek. Zatem na obecnym etapie postępowania brak jest jednoznacznych dowodów, że ubezpieczony wykonywał tożsamą pracę, w szczególności stale i w pełnym wymiarze bezpośrednio w przodku.

Podkreślić należy, że uzupełnienie przez Sąd Apelacyjny postępowania dowodowego w niniejszej sprawie oznaczałoby przeprowadzenie go w całości od nowa na istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności, które nie zostały ustalone. To z kolei prowadziłoby do pozbawienia stron postępowania prawa do dwóch instancji. Należy zauważyć, że wprawdzie w myśl art. 382 k.p.c. postępowanie apelacyjne ma charakter merytoryczny i w tym znaczeniu jest przedłużeniem postępowania przeprowadzonego przed sądem pierwszej instancji, jednakże z pola widzenia nie może schodzić wymóg zachowania instancyjności, o której stanowi art. 176 ust. 1 Konstytucji RP. Możliwość uzupełnienia czy ponowienia dowodów w postępowaniu przed sądem drugiej instancji, w modelu apelacji pełnej, nie może zastąpić obowiązku przeprowadzenia przez sąd pierwszej instancji postępowania dowodowego w zakresie niezbędnym do prawidłowego ustalenia podstawy faktycznej orzeczenia oraz rozważenia całego zebranego materiału, bez pomijania jakiegokolwiek jego części, z uwagi na powstanie niebezpieczeństwa jednoinstancyjnego rozpoznania sprawy. Oznacza to, że sąd drugiej instancji nie może zastępować własnym orzeczeniem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, gdyż mogłoby to doprowadzić do sytuacji, w których sąd odwoławczy orzekałby jako jedna i ostateczna instancja (por. wyrok Sądu Najwyższego z 11 lipca 2007r., III UK 20/07, L.; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 marca 2015r., V CZ 7/15, L.).

Brak ustaleń faktycznych, a przede wszystkim materiału dowodowego na zasadnicze dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, czyni koniecznym uchylenie zaskarżonego wyroku, bowiem wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia

postępowania dowodowego w całości. Rozpoznając ponownie sprawę Sąd I instancji winien dokonać niezbędnych ustaleń faktycznych, a mianowicie czy praca wykonywana przez ubezpieczonego w spornym okresie była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze bezpośrednio w przodku. Rzeczą Sądu będzie więc ustalenie, gdzie znajdowały się maszyny, które ubezpieczony naprawiał, czy były to tylko koparki nadkładowe, czy także zwałowarki i taśmociągi, czy dokonywane przez ubezpieczonego naprawy obejmowały wyłącznie naprawy bieżące (awaryjne), czy też były one planowe.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi, na podstawie art. 108 § 2 k.p.c., rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.